

36827 86

DIVJI KOZEL,

Vstaja vsak dan ob solnčnem vzhodu.

Pase ga „Hudomušni Janko“ po raznih planinah.

Danes, 1. svečana 1. 1903. je oblekel naš kozel praznično kožo; udeležil se bo namreč „Prvega planinskega plesa“ ki se bo plesal zvečer na Franca Jožefa cesti v Ljubljani. Polikal si je tudi roge in parkeljce, počesal brado in nasukal brke, da je res prav brhek.

Kdor se hoče ž njim trkati, plača 20 h.

Zaostali pipar.

(Prosto po Gregorčiču.)

In ti si edini še samec ostal,
Oj pipar, od družbe vesele?
In ni po oženjenih bratih ti žal,
K' zmotile so rož'ce jih bele?

Sree te ni moglo — zdaj vidim šele —
V zakon presrečni privedi,
Ker ljubil si čedro še bolj kot dekle,
Ki htelo v srce se t' je usesti.

Pač sanjaš o sreči, ki bratec jo tvoj,
Uživa v jarmu zakona,
Ko skače krog njega otrok cel nebroj,
Ko gleda, kak' kuha mu „ona“.

Moj Miha, jaz dobro umejem bolest,
Ki ubogo srce ti razriva;
Ostani le vedno tovariš mi zvest,
Neumne bolesti zatriva!

V samskem le stanu doma je prostost,
Ko čedre ti nihče ne brani;
Kaditi iz nje je prav lepa krepost,
Katero si vedno ohrani!

Smrt Zdenka Ledniškega.

Slavnega potovalca in hribolazca Zdenka Ledniškega ni več. Ni se prekopicnil čez strme stene, tudi ne pohladil v ledeni razpoki, pogoltnili ga niso nenasitljivi morski valovi in tudi požrešni volkovi ga niso požrli, pač pa so ga snedli zamorci. Ladija njegovega življenja se je po dolgi viharni vožnji zasedrala v zamorskih želodcih.

Kakor smo poročali, odpotoval je lansko pomlad v Afriko, da poleze na Kilimandžaro. Iz pisma, katerega je pred svojo smrtjo pisal najljubšemu prijatelju g. Ivanu Snežniškemu, smo zvedeli, da je izvršil svoj namen. Ko je pa hotel obiskati še neko sosedno gorovje, prerezali so mu v vasi Tulululu zamorci vrv življenja. G. I. Snežniški nam je prepustil iz prijaznosti pisno, katero na tem mestu priobčimo doslovno.

„Dragi prijatelj!

Te vrste Ti pišem v groznem položaju. Sedim v neki zamorski kolibi. Krog mene čepe zamorci in jedo golaž, skuhan iz — mojega mesa... Toda hočem Ti popisati vsaj nekoliko natančneje svoje potovanje od Sansibara do vasi Tulululu, kjer bodem, na različne načine prirejen, povžit od samogoltnih zamorskih želodcev. Seveda morem storiti to le v kratkih potezah, ker zamorci težko čakajo na pojedino. Z golažom sem komaj malo potolažil njihovo nestrpljivost!

Na Sansibaru me je že opomnil „spomin“, da bom kmalu sneden. Ko sem se namreč kopal v morju, me zgrabi naenkrat velikansk morski volk. Zginil sem že napol v njegovem žrelu. „Kar tako se pa tudi ne dam snesti“, mislim si in ga požgečkam po goltancu. Volku se zaleti, jaz pa odletim daleč v morje. Požrešni zverini pokažem še fige in odplavam urno na breg.

Toda, za ta „spomin“ se nisem dosti zmenil. Drugi dan sem odpotoval v Tango in se od tod odpeljal po železnici v Spodnjo Arušo. Tu sem najel fijakerja in oddrdral proti gorskemu selu Nkarungo. Vožnja po globoki soteski je bila krasna, in pogled na ledenike v ozadju naravnost čaroben. V Nkarungu sem najel vodnika, krepkega črnca, po imenu Lungo. Njegova vodniška knjižica ga je hvalila kot pogumnega in zvestega vodnika, ki hribolazca ne sne niti v največji lakoti. Da bi ga pa ne skominalo po mojem mesu, preskrbel sem se dobro z živili. Težko obložena sva se napotila 16. septembra dopoldne na Kibo (5860 m), ki je najvišji vrh Kilimandžarskega pogorja. Prenočiti sva hotela v „Arušanski koči“, ki stoji tik velikanskega Luluškega ledenika.

Kočo, kakor tudi pot do nje, zgradila je Aruška podružnica „Zamorskega planinskega društva“. Po zložni stezi sva hodila v senci košatih dreves velikanskega pragozda. Kolibriji so švigali sem in tja, kakor pri vas muhe, papige so naju oponašale, in izmed drevesnih rogovil so se nama pačile vsakovrstne opice. Često sva srečala leve, pantre in razne druge zveri, katerih pa nisem mogel ogledati natančneje, ker so zbežale v divjih skokih, kakor hitro so naju zagledale.

Skozi gozd se je vedno bolj svetlikalo, in kmalu sva prišla na lepe planine. Tu se mi je zdelo, kakor da bi bil doma. Krave so mirno mulile travo in zvonile s širokimi zvonci, na pragu planinske kočje je pa stala ljubka črna stvarica in nama ponujala sira in planik. Ker se je solnce že bližalo zatonu, se nisva dolgo mudila, marveč sva jo kar mahnila po bližnjih snežiščih proti stenam, ki se dvigujejo noter do Aruške kočje. Ker je steza zavarovana s klini in žicami, sva urno preplezala najstrmejše stene, potem sva pa prišla deloma po melu, deloma pa po širokih zidcih do kočje (4200 m). Od Nkarunga sva rabila ravno osem ur. Bil je krasen večer. Doline so bile že zavite v temo, ledeniki so pa še žareli v zadnjih žarkih zatonelega solnca. Toda noč je polagoma tudi te spravila pod svoja tiha krila, in naposled je gorel le še silni vrh Kiba, nalik velikanski grmadi. Ko je tudi ta ugasnil, šel sem v kočjo, iz katere je donelo hripavo petje, vpitje in trkanje s kozarci.

V obednici je bilo vse polno hribolazcev, ki so bili sami črnci. Tudi nekaj črnih krasotic sem opazil med njimi. Kričali so, kakor bi bili v kakem parlamentu. Kakor sem spoznal iz njihovega govorjenja, prišli so samo v kočjo pit; na Kibo niso imeli poguma. Ker ne ljubim hrupa in gnječe, spravil sem se po kratki večerji k počitku.

Drugo jutro sva odšla z vodnikom že ob treh iz kočje. Niti oblačka ni bilo na nebu, in noč je bila tako svetla, da še svetilnice nisva rabila. Bilo je precej hladno. Najprej sva morala črez Luluški ledenik na strmo steno, ki črni v tem ledenem morju. Od tod prideš potem v slabi uri na vrh po ostrem ledenem grebenu.

Luluški ledenik je precej nevaren zaradi razpok, posebno nevarna je „Huda luknja“; tako se namreč imenuje silna razpoka blizu poprej omenjene stene, katero sem jaz krstil za Kredarico. Lungo je namreč rekel, da še nima imena. Dal sem ga ji torej jaz, in vodnik mi je obljubil, da bo že on skrbel za udomačitev tega imena med svojimi rojaki.

Navezala sva se na vrh, in jaz sem se tudi oborožil z derezami. Lungo jih ni imel; rekel, je da se najbolj zanese na svoj cepin. Ko

je pa videl, kako dobro služijo, obudila se je tudi njemu želja po njih. Obljubil sem mu, da mu jih en par pošljem za novo leto. Urno sva jo sekala naprej, ogibala se skrbno temno-modrih ledenih žrel, pazljivo lezla čez snežene mostiče in plezala po ledenih stenah. Preje, kakor sva mislila, sva bila pri Hudi luknji. Zvezde so že ugasnile, luna obledela, in solnce se je zmagoslavno pripeljalo na zlatem vozu na obzorje. Prekrasno so zažareli vrhovi in ledeniki. Toda tega prizora Ti ne morem natančneje opisati, ker bo golaž kmalu pospravljen, in poglavarjev kuhar že brusi nož, da me zakolje; moram torej hiteti.

Poiskala sva precej trden snežen mostič čez razpoko, ki je pri vrhu silno široka. Previdno sva se splazila čez in se lotila „Kredarice“. Ker so prijemljeji zanesljivi, sva urno in brez nevarnosti splezala gori. Greben nama je pa dal obilo opraviti, ker je jako strm in pokrit s trdim ledom. Lungo je tako srdito sekal stopinje, da mu je kar lilo od obraza. Vsaka stopinja je postala popolnoma črna od njegovih potnih kapelj. Tako je pot zaznamoval kar sproti. Tu in tam je obrisal obraz s široko lopatasto roko in zapisal s potnim prstom na bleščeči led: Z. P. D.*). Sedaj sem spoznal, zakaj so tu zaznamenovana tudi pota čez snežišča in ledenike. Znamenja so seveda povsodi črna.

Naenkrat spusti Lungo vesel „jodler“ v svet, in bila sva na vrhu. Imela sva razgled, katerega Ti ne morem dostojno opisati. Povsod kamor pogledaš, ledeniki in ostri vrhovi, nižje planine, pragozdi, in slednjič široke doline, po katerih se vijejo reke in veletoki nalik srebrnim pasovom. Kako krasno nasprotje med bleščečimi ledeniki in temnozeleno gladino Viktorijinega jezera! In ta pogled na širni ocean, po katerem....

Pismo nadaljujem brez nog in leve roke. Moji gostje so že pojedli golaž, in koma; sem preprosil poglavarja, da mi pusti pismo dokončati. Za enkrat so mi odrezali obe nogi pod kolenom in levo roko; kuhar pripravlja ravnokar iz njih „ajmoht“.

„Ko to snemo“, rekel je poglavar, ne bomo več čakali, naj bo pismo dokončano ali ne“.

Bojim se pa, da mi prehitro ne odteče kri. Ran mi namreč niso obvezali, ampak so kar podstavili skleda, v katere se odteka kri. Meša jo glavarjev sin. Narediti hočejo menda krvave klobase. Popišem Ti hitro še v kratkih potezah svoje potovanje do konca.

Ko sva se nagledala in se zapisala v spominjsko knjigo, šla sva po črno zaznamovanih stopinjah na Kredarico in splezala urno

*) Zamorsko planinsko društvo.

do Hude luknje. Previdno sem se plazil čez mostič, kateri se je že precej otajal v vročem tropičnem solncu. Bil sem ravno na sredi, ko se uda pod menoj snežena plast in zgrmi v razpoko, jaz pa za njo. Silno me je ruknilo, ko je zmanjkalo vrvi. Obvisel sem, pa le za hip, potem sem pa zdrsnil po strmi ledeni steni in naposled obstal na ozkem ledenem zidcu. Pretrgala se je vrv.

Najprej si otipljem kosti. Bile so cele. Potem pogledam navzgor; tu vidim čez rob razpoke moleti nekaj črnega, — vodnikovo glavo. Zakličem mu, da se mi ni nič zgodilo, in da naj mi vrže mojo vrv, katero je k sreči nosil v nahrbtniku. Glava je nato zginila.

Naenkrat zaslišim na dnu razpoke neko godrnanje. Pogledam pozorno doli in vidim neko postavo par metrov pod menoj. „Morda je kak ponesrečen hribolazec“, mislim si, in zakličem: „Hola, prijatelj, kdo si?“ Za odgovor dobim jezno godrnanje. Prižgem svetilnico in posvetim. Najprej zapazim klobuk s perami in zelen jopič. Ko se pa navadajo oči poluteme vidim — toliko, da mi svetilnica ni padla iz rok, — da je namišljeni hribolazec velikanski — gorila. Kako je doli prišel, in kje je iztaknil svojo „monduro“ ne vem; le toliko vem, da se je na vse načine trudil, da bi prilezel do mene. Med tem pa, ko mu prigovarjam, da se tudi od daleč lahko pomeniva, prileti naenkrat doli zvitek vrvi in zdrči naravnost pred gorilo. Ta jo hitro zagrabi in začne ročno po nji plezati.

„Čakaj“, pravim mu, „ko prideš do mene otipljem te s cepinom“.

Ko pripleza do zidca, stegne svojo kosmato roko po meni; menda mi je hotel v roko seči ali kaj. Toda jaz mu pripeljem tako krog ušes, da je butnil kar v nasprotno steno, in mu je odletel klobuk s kosmate buče. Ž njim vred sem mu menda izbil tudi vse sovražne naklepe; zakaj, hotel je plezati naprej, da je kar vrv opletala. Pa tudi Lungo je vlekel. Hitreje, kakor sem to napisal, je bil gorila na vrhu in mi zginil izpred očíj. Slišal sem še Lungovo vpitje, potem je pa vse potihnilo.

„Lungo vrv“, začnem klicati. Črez nekoliko časa zagledam zopet nad seboj njegovo glavo. Ko se je prepričal, da jaz kličem, ne pa kak gorila, vrgel mi je vrv. Slednjič sem vendar prilezel srečno iz razpoke. Ko prašam po gorili, pokaže mi Lungo na Kredarico.

Gori je gorila sedel na strmi steni, zvonil z nogami, jemal iz vodnikovega nahrbtnika ostanke jedil in se basal z njimi.

„Ko je gorila prišel iz razpoke, pravil je Lungo, „planil je takoj na nahrbtnik, in zbežal z njim čez stene. Jaz sem vpil za njim, da je nahrbtnik moj, pa se še ozrl ni“.

Ker se nama je zdelo škoda nahrbtnika, začela sva plezati nazaj na Kredarico. Ko je pa to gorila zapazil, je hitro vstal, oprtil nahrbtnik, pokazal nama osla in zletel po grebenu. Spoznala sva, da je najino zasledovanje brezvspešno. Poiskala sva torej zanesljiv mostič črez Hudo luknjo in odšla proti koči. Lungo se je med potjo še tu in tam žalostno ozrl proti vrhu, kjer je sedel gorila z nahrbtnikom v naročju, jedel kranjsko klobaso in jo zamakal s cvičkom. Iz kočee sva takoj odhitela v dolino. Spal sem prav dobro v Nkarungu „pri nosorogu“. Drugi dan sem si ogledoval okolico, nabiral redke rastline, lovil ptice in opice, ter streljal leve in drugo zverjad. Ker sem si hotel še ogledati Keniansko gorovje, zapustil sem 19. septembra gostoljubni Nkarungo in se odpravil proti meji pokrajine Ulu.

Takoj naslednji dan sem prekoračil mejo. Noč me je uhitela v velikem pragozdu. Pogledal sem na špeciialno karto z. 41. col. XIV. in spoznal, da moram biti blizu vasi Tulululu. Sklenil sem prenočiti kar na prostem; saj v teh zamorskih vaseh ni niti poštenih gostiln. Ako zmanjka gostilničarju mesa, si vedno v nevarnosti, da te ne zakolje. Legel sem v mah in sladko zaspal ob prijetnem rjoventju levov, šakalov, pantrov in drugih živalic.

Iz spanja me je zbudil grozen krik. Planil sem po konci, toda v hipu sem bil zopet na tleh, zvezan na rokah in nogah; krog sebe sem pa zagledal v svitu bakelj kakih 10 zamorcev. Vriskaje so me vzdignili, in vrgli na mal mesarsk voz in oddrdrali.

Kmalu mi bo odtekla kri, moram torej hiteti.

Zdaniilo se je že popolnoma, ko smo se pripeljali v vas Tulululu. Vzeli so me z voza in me tirali v „palačo“ svojega glavarja Kululula. Ko me je dedec zagledal, pogladil si je svoj ogromni trebuh in ukazal kuharju, naj me takoj „napravi“.

Začel sem ga prositi, naj mi da vsaj toliko odloga, da spišem Tebi pismo in naredim oporoko; dolgo se ni hotel udati in kuhar je že brusil nož. Naposled sem ga vendar preprosil, toda le proti temu, da sem mu dal od stegen dve kili mesa za golaž. Kuhar ga je skuhal čudovito hitro, in glavar me je pohvalil, da imam jako okusno meso. Obljubil mi je za nagrado, da bo poslal pismo na pošto v Nkarungo, ter izročil nahrbtnik, vrv in dereze Lungu. Cepin je pa obdržal zase, ker se mu je pred dvema dnevoma zlomilo žezlo, ko je z njim pretepal kuharja. Prismodil mu je namreč možgane pokojne „gospe glavarice“, katero je Kulululu snedel iz gole ljubezni. Nesramnež je celo trdil, da so bili možgani že presmojeni, ko je bila gospa glavarica še živa.

Pero se mi trese v roki, in tema se mi dela pred očmi. Pozdravi vse moje znance in prijatelje! Naznani mojo smrt „Divjemu kozlu“, in ohranijo naj me vsi slovenski planinci v blagem spominu!

Planinski pozdrav!

Tvoj

Zdenko.

Tulululu 21. septembra 1902.

NB. Kulululu mi je dal pokusit ajmoht; prav okusen je, samo....“

Kaj je hotel naš ubogi pojedeni Zdenko še zapisati, ne vemo. Smrt ga je dohitela sredi stavka.

Prepričani smo, da smo storili le svojo dolžnost, ko smo se spomnili na tem mestu tragične smrti g. Zdenka Ledniškega, dike našega planinstva. „Divji kozel“ ga bo ohranil vedno v častnem spominu. Naj mu bo črna zamorska zemljica lahka!

Turistične vesti.

Hribolazci pozor! „Orel“, glasilo „Planinskih vratolomnežev“ piše: „V letu 1902 so naše planine zaostale daleč za inozemskimi, na katerih se je ponesrečilo izvanredno število hribolazcev. Seveda so te nesreče za nje največja reklama. In pri nas? Niti nosu si ni nihče odbil v naših gorah. Ta narodna nebrižnost je že malo prevelika. Naj se zgodi taka nesreča več let zapored, pozabljeni bomo mi in naše planine. Neobhodno je torej potrebno, da se letos pri nas pobije kolikor mogoče veliko hribolazcev. Treba pa je začeti s ponesrečenji takoj. Zato razpisujemo nagrado za prvo ponesrečenje in sicer: Prvi hribolazec, ki se pobije v naših planinah, dobi darilo 1000 h, ako se pa ubije do mrtvega, mu nagrado podvojimo. Ravno tako mu povišamo nagrado, ako se prekucne iz nenavadne višočine.“ Hribolazci na noge, zaslužite si lepo nagrado in proslavite naše planine!

Znamenita ekspedicija. Opetovano so že drzni hribolazci poskušali prilezti po zimi na Šmarno goro. Toda njene ledene stene so odbile dosedaj še vsak napad. Slišali smo pa, da so sklenili trije največji hribolazci našega časa, Auguštín Cepin, Martin Derezin in Severin Vrvín, še v tem mesecu premagati Ahilejevo peto naših planin. Naročili so si nalašč zato najboljše vodnike iz Zermatta. Zanimanje za to težavno in nevarno turo raste vedno bolj. Več svetovnih listov bode poslalo svoje poročevalce v Tacen, odkoder bodo z daljnogledi zasledovali pogumne hribolazce. Tudi nam je obljubljeno natančno izvirno poročilo. Upajmo, da se junaškim pionirjem prosvete in znanosti posreči ta njihov vzvišeni namen, da tako ovenčajo s slavo sebe in slovensko hribolaztvo.

V društvu „Planinski kozel“ bodo v mesecu marcu ta-le predavanja:

1.) O škodljivosti žic in klinov na grebenu Malega in Velikega Triglava. (Predava g. Žiga Klinar).

2.) O ledeniških bolhah, o njihovem pokolenju, življenju in delovanju. (Predava g. Vit Bolha).

3.) O koristi gorskih črevljev in derez na parketih. (Predava g. Peter Peta).

4.) Kako bi se pomanjkanje nesreč v naših planinah odpravilo. (Predava g. Srečko Nesreča).

Predavanja se vrše v društvenih prostorih, v gostilni pri „Prepadu“.

Nesreča v planinah. Prvi se je letos ponesrečil v naših planinah znani hribolazec g. dr. Boltežar Brvežen. Vkljub hudemu mrazu in debelemu snegu se je podal 29. januarja na Kurešček, ki je na glasu kot nevaren vrh celo v letnem času. Spremljevala sta ga najboljša izžanska vodnika Šimen Šnef in Cene Cipa. Prišli so srečno na vrh. Na povratku jih je pa zasačil ogromen snežen plaz in pokopal g. doktorja in Šnefa. Ker jih Cipa ni mogel sam odkopati, hitel je na Ig po pomoč. Združenim močem vrlih izžanskih vodnikov se je posrečilo oba še živa odkopati. Šnefu so se takoj povrnile njegove življenske moči, ko je dobil v zamrznem želodec frakelj „grenkega“. G. doktorja so pa pripeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico. Zdravniki so izrekli, da bo okreval. Da mu pa ohranijo življenje, morali so mu odrezati brke, ki so bili popolnoma zmrzneni. K sreči je bil g. doktor zanje zavarovan. Oglasil se bode tudi lahko za nagrado, katero je razpisalo društvo „Planinski vratolomneži“ prvemu letošnjemu ponesrečencu. Ta nesreča naj bo pa resen opomin vsem onim predrznežem, ki v kljub vsem nevarnostim tako radi lazijo na Kurešček, ki se lahko imenuje po vsej pravici slovenski Matterhorn.

Hribolaztvo pod policijskim nadzorstvom. Dobro podučeni listi poročajo, da se bode hribolaztvo postavilo pod policijsko nadzorstvo. Zakaj le na ta način je baje mogoče omejiti število nesreč, ki raste od leta do leta. Najvažnejše določbe bodo menda te-le: Nekatero gore se sploh prepovedo. Na dovoljene se bode smelo lezti le po izdelanih in osiguranih stezah. Na nevarnih mestih in prepovedanih stezah, na zideih, policah, v dimnikih, žlebovih itd., bodo nastavljeni „gorski čuvaji“, ki bodo imeli pravico vsakega ustreliti, ki bi se upal preblizo. Hribolazcem se bo naložil tudi velik davek. Za vrhove gora bode treba plačati vstopnino, in za vsako turo posebno takso. Izdajali se bodo tudi orožni listi za cepin, dereze, vrv, palico in gorske črevlje. Obdačile se bodo tudi jestvine in pijača v nahrbtniku. Zakonski možje ne bodo smeji na planine, ako jim ne dovolijo žene, in obratno. Planinska društva se odpravijo, in ustanovilo se bode „Državno planinsko društvo“, v katero bode moral vstopiti vsak hribolazec. Kdor se bode v gorah ubil, bo izbrisan iz društva in ne bo smel več laziti po planinah.

Izlet „Planinskega sokoliča“. V semestralnih počitnicah namerava „Planinski sokolič“ izleteti na Kurešček. Opetovano smo že povdarjali nevarnost te gore. Mladi predrzneži naj si vendar vzamejo k sreči nesrečo g. dr. B. Brvežna, o kateri poročamo na drugem mestu, in naj puste Kurešček v miru! Izbero naj si za svoj skupni izlet raje kako drugo manj nevarno goro, n. pr. Drenikov vrh ali Zeleni hrib. Tudi te ture so v zimskem času zanje zadosti težavne.

Vabilo k učnemu natečaju za hribolaztvo. Društvo „Mladi hribolazec“ je pozvalo najimunitnejšega profesorja hribolaztva gosp.

dr. Roka Skoka iz vseučilišča na Strmcu, da bode podučeval, kako se po planinah hodi, pleza, skače, pade, podriča, prekuene čez stene, telebne v razpoke, zlomi roko, nogo, tilnik, opraska obraz, in kar je še drugega potrebnega. Teoretični poduk bode g. doktor razjasneval tudi s praktičnimi poskusi. Natečaj se začne prihodni teden za „Starimi šancami“ na Gradu. Društveniki imajo vstop prost, nedruštveniki plačajo 1½ h vstopnine. Dame in gospodje do desetega leta plačajo polovico.

Nesreča na Vel. Kleku. (Telefonično poročilo.) Minuli teden se je ponesrečil na prvih stenah Vel. Kleka dr. Servacij Carigler. Zapustil je 28. januarja Sv. Kri in se podal brez vodnika v Hoffmannovo kočo. Drugo jutro je odšel čez Pastirico po Hoffmannovi poti na Klek. Ker ga ni bilo do danes zjutraj nazaj, šli so ga vodniki iskat in so ga našli po daljšem iskanju na desnem produ ledenika in sicer pod prvimi stenami. Bil je že mrtev. Na truplu je pa videti prav malo ran. Moral je torej pasti iz prav majhne višočine. Poleg njega ste ležali na pol obrana krača in prazna steklenica. Najbrže si je pokvaril nogo in je potem zmrznil. Poprej se je pokrepčal s kračo in z vinom. To je zopet ena tistih nesreč, katere povzročujete predrznost in neumnost. Carigler je bil znan kot sreden hribolazec, ki je imel precej predrznosti, toda bore malo vstrajnosti in izurjenosti. V tem letnem času iti na Klek brez vodnika je neumen samomor. Carigler je dobil, kar je iskal. Mi mu prav iz srca privoščimo to nesrečo.

Vremensko poročilo za vse mesece celega leta 1903.

Kakšen je bil januar, ve vsak sam. Februar bo lep, če ne bo preveč snežilo in deževalo. Nad oblaki bo pa gotovo lepo jasno. Nekaj dni marca bo lepih, nekaj pa grdih; kar bo padlo snega, bo še letos skopnil. April bo zelo viharen; gotovo pa ni. Maj bo pa tak, kakoršen še nikdar ni bil. Junija bo še dosti snega, pa le po gorah; po dolinah bo že precej toplo. V juliju bodedo pa imeli še celo v dolini led; seveda le po ledenicah. Avgusta bo večkrat treskalo in grmelo; šla bo celo babja kaša; morda pa tudi ne. September bo zelo moker; vendar ga bo tu in tam obsijalo tudi solnce. Oktobra bodo velikanski sneženi meteži na Gaurisankarju. Kdor ne verjame, naj se potrudi takrat gori. Novembra bo tlakomer en čas vstajal, en čas padal, kakor bo že zračni tlak; zato bode tudi vreme spremenljivo. Kakšno vreme bo decembra, poročal bodem letos osorej.

Kritični dan I. vrste je samo 29. februar. Kritičnih dni II. in III. vrste je pa več; tako n. pr. 14., 24. in 25. februar, dnevi okrog 15. julija; 16. september, 1. oktober in drugi.

Vremensko opazovališče na Kredarici.

Zgodovinski paberki.

Hanibalova pot čez Veliki Bernhard. Hanibal se je podal brez vse skrbi s svojimi četami na pot čez Veliki Bernhard. Bral je namreč v „Vestniku“ „Galskega planinskega društva“, da je pot dobro zaznamenovana in zavarovana z žicami in klini. Niti vodnikov si ni najel, da si je prihranil takso. Toda markacija je bila tako pomanjkljiva, da je večkrat zašel. Žice so bile potrgane, klini pa izravnani ravno na

najnevarnejših mestih. Med potjo je zadel tudi na širna snežišča, ki so bila zelo strma in vrh tega še zamrznena. Hanibal je na takih mestih ukazal navezati slonom dereze na noge in jim dati cepine. Sloni so potem sekali stopinje, po katerih je stopala ostala vojna. Blizu sedla bi bili pa kmalu vsi poginili, da jim niso prišli na pomoč vrli menihi s svojimi psi. V največjem sneženem metežu so pripeljali ljudi in živino v hospic.

Tu je vsa vojska prenočila. Drugo jutro je bilo najlepše vreme. Hanibal se je hritro podal naprej in prišel ob 10. uri pred Aosto. Prestrašeni prebivalci so se mu takoj podali in ga pogostili, z vso vojsko vred, s polento in sirom. Rabil je za vso pot od Martignija do Aoste le 16 ur in 45 minut, akoravno je bral v „Meyerju“, da se lahko porabi 17 ur. Ker je pa bila markacija zelo slaba, je takoj izstopil iz „Galskega planinskega društva“.

Sokrat in telefon. Znano je, da je moral Sokrat izpiti strup in tako zadostiti grški „pravici“. Nedavno je pa našel grški učenjak Keklemenkekes v mestu Kokolos star, še dobro ohranjen, rokopis, ki natanko popisuje Sokratovo smrt. Tu beremo doslovno: „Preden je Sokrat izpraznil smrtonosno čašo strupa, poslal je še svoji soprogi iz ječe po telefonu pozdrav in zadnji poljub, katerega mu je nehvaležna Ksantipa vrnila s krepko zausnico“. To je pač najboljši dokaz, da telefon ni moderna iznajdba, ampak da je bil v rabi že v starem veku. Da, stari Grki so bili celo pred nami, ker niso telefonirali le besedila, kakor dandanes, marveč celo poljube in zausnice. Spopolnjevalci „telefona“ imajo torej še široko in hvaležno polje za svoje iznajdbe.

Posebnosti starih grških in rimskih mislecev. Ker je bil Homer slep, imel je več diurnistov, katerim je narekaval svoje junaške pesmi. Med tem važnim delom je vedno pil pivo. Vsakih sto stihov je spraznil en vrček. Pil pa ni vedno iste pive. Ko je n. pr. zlagal Ilijado, cukal je Plzensko, pri Odiseji se mu je pa bolj prilegalo Vrhnisko.

Marsikomu je še morda neznano, da so grški modrijani zelo ljubili tobak. Sokrat je šnofal, Dijogen čikal, Platon pa kadal „ta kratke“; Aristotel je sprva pušil cigarete, ko je bil pa stalno nameščen za Aleksandrovega učitelja na Filipovem dvoru, privoščil si je včasih tudi kako kubo, posebno če jo mu je podaril mladi kraljevič. Ko mu je pa Filip zvišal petletnice, začel si je špogati same trabuke in regalitas. Stojiki so vlekli mirno iz dolgocevnih pip, Epikurejci so pa dobivali iz Carigrada najfinejše turške špeciialne smodke. Edini Sophokles se je varoval vsacega strupa, naj se že imenuje nikotin ali alkohol. Jako rad je pa pil kislo vodo, posebno rogačko, in če je te zmanjkalo, tudi navadno sodavico.

Rimljani so pa posebno ljubili dobra vina. Livij je bil sploh velik krokar in malokedaj trezen, zato se njegovim spisom pozna tu in tam precejšen „maček“. Ni čudno, da se potem dijakom zdi težak, ko leži maček na njem. Ovid je ljubil sladki refoško, Caesar je najraje „šampanoval“, Salust je pil pri kosilu cviček, pri večerji pa semičana, Seneca se je pa najraje tolažil z lutenberžanom. Zato si je tudi izprosil od Nerona milost, da ga je pustil vtopiti v polnem sodu lutenberške starine. Horac je zdravil hrupo z ruskim čajem, Cicero je pa poleg štajerca iz ameriških trt najraje srebal Kathreinovo kavo.

Drobne stvari.

Zanesljivi kažipot. Plavšarjev Pepe je peljal lepega spomladanskega dne na ljubljanski grad nekatere došle turiste iz Češke, da bi jim pokazal še iz višjega stališča vse, kar jim je bil razkazal že poprej po beli Ljubljani. Savinske planine so se kazale v vsi svoji krasoti, in tuji so z zanimanjem občudovali to krasno vrsto gorá. Naš Pepe razkazuje samozavestno vse krasote ljubljanske okolice, in tuji so bili vsled njegove gostobesednosti uverjeni, da pozna gotovo tudi vse goré, ki so se jim tako lepo kazale na temnomodrem obzorju. Praša ga toraj eden izmed turistov, kako se imenujejo posamezni vrhovi Savinskih planin.

Pepe pa pozna samo Grintavec, a tudi tega le po imenu; nikakor bi pa ne mogel priseči, kateri da je. Prišel je torej v hude škripece.

Da pa varuje svoj decorum, začne pogumno: „Da gospodje, tu vidite Kamniške ali tudi Savinske planine. Najvišji vrh med njimi je Grintavec.“

„Dobro“ se oglasi tujec „a kako imenujete ona dva griča, ki tako veličastno mejita široko sedlo?“

Naš Pepe se začne v silni zadregi odkašljevati in skoraj bi se moral udati, da tega ne ve. Tu mu šine rešilna misel v glavo. Spomni se namreč znane ljubljanske tvrdke in odreže se hitro: „To sta — Gričar in Mejač.“

Uspešno predavanje. V društvu „Cepin in vrv“ predaval je predsednik g. I. Dereza o jako nevarni gori Mrtvaška kost. Opozarjal je poslušalce zlasti na mesta, na katerih se hribolazec kaj lahko ponesreči. Predavanje je imelo nepričakovano ugoden uspeh. Takoj naslednji teden se je — ponesrečilo na Mrtvaški kosti deset hribolazcev.

Dobro je pogodil. V planinsko selo „Pod stenami“ je došlo nanznanilo, da je nek hribolazec padel v ledenikovo razpoko, in da ga vodnik ne more sam izvleči. V vasi so se hitro zbrali vodniki in drugi vlemožje ter se skrbno posvetovali, katere priprave in pripomočke bi vzeli s seboj, da bi potegnili ponesrečenega hribolazca iz razpoke. Med tem se oglasi 10letni sinko vodnika Miklavža ter reče: „Oča vzemite s seboj eno večjo desko, namažite jo z djakulum-žavbo in jo položite čez razpoko; zakaj, kakor veste djakulum „vse ven potegne.“

Trda voda. Miha: „Na Kredarici je pa kaj trda voda?“

Joža: „Kaj boš klobasal! Ali ne veš, da nam je profesor razlagal, da sta dežnica in snežnica mehki vodi, studenčnica pa trda?“

Miha: „V nedeljo sem bil v Triglavski koči ter sem zahteval vode, čuvaj mi pa prinese kos ledú, ki je bil prav trd.“

Požrešne bolhe. Miha: „Ti Janko, kakšne so pa ledeniške bolhe, s katerimi si se gotovo seznanil na ledenikih?“

Janko: „Popolnoma so bele: kadar se napijejo krvi, so pa rudeče kakor škrlat.“

Miha: „So li kaj hude?“

Janko: „Hude, hude, kakor jeziki opravljevih babnic.“

Miha: „Take pa vendar niso, kakor v ovčarjevi koči na Stolu. Ko sem lansko leto gori prenočil, mi je velik star bolhač odtrgal kar cel kos mesa in ga šel na stran pojest.“

Janko: „Ni mogoče!“

Miha: „Glej ga, nevernega Tomaža! Ako hočeš, pokažem ti lahko — brazgotino.“

Iz natečaja za gorske vodnike. Profesor: „Kaj bi storili, ako bi padel hribolazec v razpoko, ko ga imate navezanega na vrvi?“

Vodnik: „Urno bi prerezal vriv, da bi še mene ne potegnil za seboj.“

Dobre kvarte. Profesor Suhoparnik razlaga z veliko vnemo mero Horacovih trioletov. Prve klopi zdehajo, zadnje pa tarokirajo. Suhoparnik zapazi to in gre proti „Monacu“ v zadnji klopi. Dijak Škis je tako zamaknjen v kvarte, da niti ne zapazi, da že stoji profesor za njim. Ta ga zagradi za ramo in zarohni nad njim: „Predrznež, kako se upate igrati!“

Škis mu nato odvrne razžaljen: „Kako bi ne igral, ko imam v roki deset tarokov in celo trul!“

Dober poznavatelj vina. Franc v gostilni svojemu prijatelju Tonetu: „Preklicano, Tone, to vino ti je pa kakor tokajec.“

Tone: „Kje si pa pil tokajca?“

Franc: „Pil ga sicer še nisem, ampak videl sem, kako so ga drugi pili.“

Zgubil je nekdo na Jubilejskem mostu krojačev račun. Kdor ga najde, naj ga blagovoli plačati.

Moderna frizura. Slavko teti, ki je moderno počesana: „Tetka, si bila li tudi ti za misijonarja v Afriki?“

Teta: „Čemu prašaš to, zlati Slavko?“

Slavko: Zadnjič so nam g. katehet pravili v šoli, da so zamorci nekemu misijonarju porezali ušesa; tebi so jih menda tudi, ker jih nikjer ne vidim.

Kako se ukroti medved. V Krimu se je naselil medved, ki je delal sosednim posestnikom veliko škodo. Najpogumnejši ljubljanski lovci, z glasovitim Urbanom vred, zasledovali so ga zastonj. Krimski župan skliče slednjič občinsko sejo, da se ukrene kaj pametnega in modrega proti medvedu.

Po dolgem posvetovanju oglasi se občinski svetovalec Šota ter pravi: „Vsakega fanta smo že ugnali, še celo najhujšega razsajalca Pirčevega Jožeta, in sicer s tem, da smo ga vpregli v zakonski jarem. Zato predlagam, da našega razsajalca medveda — oženimo.“

Predlog je bil sprejet.

Pogovor med literatoma. Leposlav: „Ali je bila res Prešernova ljuba šepasta?“

Divnoslav: „Kako moreš kaj tako bedastega misliti o človeku, ki je imel toliko okusa za telesno in duševno lepoto!“

Leposlav: „Zakaj pa potem poje v svoji podoknici: „Ti si kriva ljubeznjiva.““

Divnoslav: „Ti si jo pa pogodil!“

Poseben užitek. Hribolazec vpraša Piparja, ki kadi iz čedre (male pipe): „Ali ti ugaja kajenje iz take male pipe?“

Pipar: „Seveda, ti si niti misliti ne moreš, kako velik užitek mi napravlja ta čedra.“

Hribolazec: „Ne, to je nemogoče!“

Pipar: „Pa je tako; ko vzamem čedro iz ust in neham kaditi, imam velik vžitek, ker me takrat neha jezik peči.“

Prešernov naslednik. Na Šmarno goro je pogosto zahajal tudi Pepe Pogorski, ki je čutil v sebi pesniško žilo. Svoja čutila in pesniške proizvode je prav rad obelodanil v spominski knjigi, katero je razpoložilo „Slov. planin. društvo“ v gostilni na gori. Nekateri zlobni hribolazci so temu pesniku po krivici odrekli dar pesništva in so napravljali k njegovim kiticam raznovrstne neslane opazke.

Neko nedeljo je bilo v dotični gostilni poleg navedenega pesnika tudi več zlobnih hribolazcev. Govor se je sukalo o naših pesnikih, in pri tem vpraša Pogorski: „Kdo ve, kedaj je naš pesnik Prešeren umrl?“ Ker nikdo ni takoj vedel natanko povedati dneva in ure, oglasi se nek hudomušnež in pravi: „Prešeren je umrl ravno isti trenutek, ko se je rodil Pepe Pogorski; in ko jo umiral, bile so njegove zadnje besede: „Sedaj lahko umrjem, ker se je rodil mene vreden naslednik!“

Postrežljiva planšarica. Hribolazec pride s svojim vodnikom v planinsko bajto, v kateri kuha planšarica med ričetom suho meso za drvarje. Prositja jo, da bi jima dala par kosov mesa, seveda za dobro plačilo. Planšarica privleče takoj iz piskra velik kos, poliže ričet, ki se ga je držal, in poda meso hribolazcu. Potem seže še po drug kos in ga pomoli vodniku rekoč: „Ti si ga pa kar sam očedi!“

Kako se pride do polnih prostorov v panoramah. Posestnik panorame vabi zastoj s svojim hripavim glasom ljudstvo v svoje prostore. Vzlic nizki vstopnini je le malo obiskovalcev.

Nekega dne naznanjajo velikanski lepaki, da je danes vstop v panoramo prost. Ljudstva se je nabralo, da se je vse trlo. Ko si pa ogledajo panoramo in se hočejo vrniti, zapazijo na zaprtih vratih napis: „Kdor hoče ven, mora plačati 40 h!“

Ljubezniv soprog. K anglikanskemu misijonarju pride divjak in ga prosi, da bi krstil njega, njegovih pet žen in otroke proti običajnemu darilu. Misijonar mu pa razloži, da ga ne more krstiti, ker sme kristijan imeti samo eno ženo. Divjak se vrne domov. Črez en teden pa pride zopet in pravi: „Sedaj me pa lahko krstiš; imam namreč samo še eno ženo.“ Misijonar ga vpraša: „Kam si pa dal druge štiri?“ „Snedel sem jih“, odreže se divjak in se prime za trebuh.

Popravek.

Sklicujoč se na paragraf 0-567 popravkologije, prosim slavnega „Divjega kozla“, da sprejme naslednji popravek, s katerim popravljam njegovo današnje poročilo o mojem ponesrečenju.

1. Ni res, da se jaz pišem Carpigler, res pa je, da se pišem Carrrigler.

2. Ni res, da sem padel iz majhne visočine, res pa je, da sem padel 250 m 57 $\frac{1}{4}$ cm globoko, kakor sem sam natanko zmeril med padcem.

3. Ni res, da sem si pohabil nogo in potem zmrznil, res pa je, da sem bil takoj mrtev, kakor hitro sem telebnil na prod.

4. Ni res, da sem se pokrepčal na tleh s kračo in vinom, res pa je, da sem obral kračo in izpil vino med tem ko sem padal, ker sem se bal, da bi ne omagal med dolgim padanjem.

5. Ni res, da sem sreden hribolazec, res pa je, da nimajo vsa slovenska planinska društva člana, ki bi se mogel ponašati, da je tako globoko padel, kakor jaz.

5. Ni res, da sem dobil, kar sem iskal, res pa je, da nisem nikdar tega iskal, kar sem dobil.

Olimp dne 1. februarja 1903.

Dr. S. Carrigler.

Dostavek uredništva. Mi ostanemo vkljub temu popravku pri svojem prvotnem poročilu, ker se lahko zanesemo popolnoma na svojega poročevalca. Tudi se nam ne zdi čudno, da se hoče Carigler oprati z lažmi, saj je bil znan v življenju kot velik „resnicoljub“. Kdo ve, kako je nalagal bogove, da so sprejeli tega malopridneža v Olimp!

Poslano.*

Širni svet naj zve kako nevaren in zloben človek je Pepe Potepin! Ker se sam vedno potepa po planinah, misli, da morajo tudi drugi tako delati. Ni mu zadosti, da je v nesrečo in sramoto svoji družini, katere hvala Bogu nima; ne, on neti prepir in seje žalost tudi v družih. Tako nesrečno je zlobnež storil tudi mojo rodbino. Ah, solze debele kakor jajca, ki so zadnje dni nekaj ceneja postala, mi padajo na papir, ko to pišem. Čujte žene in strmite! Posrečilo se mu je zapeljati celo mojega moža, onega moža, o katerem veste, da je bil dosedaj najboljši mož pod luno, moža poslušnega in pohlevnega, katerega sem imela pod svojo copato, da si ni niti upal vsekniti brez mojega dovoljenja. In ta zgled vseh zakonskih mož je zapeljal Potepin, da je šel z njim na Šmarno goro brez mojega dovoljenja. Gotovo je moral ubožca hipotezirati, sicer bi se mu tolik zločin gotovo ne bil posrečil. Celu lagati ga je naučil. V nedeljo po kosilu sem bila možu še posebno milostna. Dovolila sem mu celo, da je smel zunaj v veži pokaditi dve četrtinki smodke. Potem me je pa prosil, če sme iti v pisarno nekaj iskat. Tudi to sem mu dovolila; zabičala sem mu pa dobro, da mora biti takoj nazaj, ker gremo potem na Rožnik na kavo. Ko ga ni bilo pol ure nazaj, šla sem seveda ponj. Toda že pred hišo me ustavi prijateljica — dobro, da imamo žene zveste prijateljice, ki nam povedo, kaj delajo možje — in mi pove, da je videla mojega moža in Potepina iti s dolgimi palicami. Potepin ji je rekel, da gresta na Šmarno goro. Hotela sem že omedleti, pa spomnila sem se, da mi nič ne pomaga. Videla sem pred seboj v duhu moža, ležati v krvi, o groza! Kmalu sem se pa razjezila nad njim, ker se je podal v tolike nevarnosti, in ga ni odvrnila od te nevarne poti niti ljubezen in pokorščina do svoje soproge, niti ljubezen do otrok. Kaj sem hotela storiti! Čakala sem moža, pa je bilo. Sedela sem doma zapuščena reva, goljufana žena, in pretakala solze jeze in žalosti. Pod noč pride mož domov, v roki, pomislite, kolika predrznost, gorsko palico! Gotovo je bil hipoteziran, da si je upal kaj tacega. V sveti jezi mu iztrgam palico iz rok in mu izbijem vse hipoteze. Obljubiti mi je moral na kolenih, da bo popustil hribolaztvo za večne čase. Njegova nepokorščina je pa imela še druge zle posledice. Na poti si je nakopal tak nahod, da mi je porabil v

* Za to poslano sprejme uredništvo le toliko odgovornosti, kolikor jo zahteva obrtni zakon paragraf 3333 pododdelek ž.

enem tednu tri robce, in perice so tako drage. No tako neumna nisem, da bi jih perici dala, sam si jih bo moral oprati. Tudi kamelice sem mu morala kuhati, in te tudi niso zastoj. Prihraniti si jih bo moral pri smodkah. Tako škodo mi je naredil Potepin. Zato ga imenujem tu javno zapeljivca zakonskih mož. Planinski mah naj mu požene na plešasti glavi, ledenik naj se mu naredi v želodec, in plaz naj mu zagrmí po črevih! Ve žene pa, vzemite si k srcu moj svarilen zgleđ, ne pustite svojih mož na gore in varujte jih pred Pepetom Potepinom!

Ljubljana 29. januarja 1902.

Špela Špeharjeva.

Preklic.

Podpisani prav srčno obžalujem, da sem rekel občespoštovanemu gospodu Matevžu Merjascu, da **ni vreden**, da bi mu pošten človek pljunil v zobe. Na njegovo zahtevo prekličem tu javno svoje razžaljive besede in rad odkrito priznam, da je gospod Matevž Merjasec **vreden**, da mu pošten človek pljune v zobe.

Na Kozlovskem dne 31. januarja 1903.

Gašper Gofla.

Ženitbena ponudba.

Še **precej** mlada dama, prijetne vnanjščine, **profesorca** na nekem ženskem liceju v Ljubljani, rezervna častnica pri kirasirjih, jako izobražena, **se zna smejati z monoklom**, pesnica, turistka, slikarica, telovadka, borilka, avtomobilka itd.,

**bi rada okusila sladkosti zakonskega stanu
z mladim lepim in pridnim gospodom.**

→ Čem več ima dote, tem raje ga vzame. ←

Izrjen pa mora biti v vsih hišnih in kuhinjskih opravilih, kakor v kuhi, šivanju, likanju, pletenju, zibanju itd.

Prednost imajo tisti, ki znajo peči fine slaščice.

Resne ponudbe naj se pošiljajo uredništvu „Divjega kozla“ pod geslom „Narobe svet“.

Išče se

stalen vodnik,

ki najde pot z Jošta v Kranj tudi v temi.

Znati mora tudi

z opicami v caker hoditi.

Pismene ponudbe naj se pošiljajo

v Kranj „Joštarskemu klubu“.

Pol ducata dobro ohranjenih
gorskih črevljev,

ki so pa izgubili že vse žeblje,
se prodaja iz proste roke po nizki ceni.
Za v gore niso več, pač so pa za salon, ples itd. še dosti dobri.
Pismene ponudbe naj se pošiljajo društvu
„Planinski piparji“ v Ljubljani.

Čedra

jako častitljiva, s srebrom okovana, cevka iz rožnatega lesa,
cucalo iz jantara, in še prav lep

mehur za tobak

prodasta se po jako nizki ceni,

ker se je lastnik preselil v zakonski stan.

Kdor želi kupiti to imenitno in ceneno kadilno pripravo, blagovoli
naj se oglasi pri **Nadpiparju** v Ljubljani.

Nihče

naj ne zamudi, oglasiti se zaradi prevzetja agenture

jedne najstarejših tvrdk

za oddajanje ledu v planinske kočice

raznih planinskih društev.

Najvišja provizija, predujem, oziroma določena plača.

Ponudbe pod geslom

„I. A. 123“ na **Eisvogel in bratje, Glince.**

Čistokrvne divje koze

triglavskega plemena

deset glav, vmes dveletni kozel, jako dobre mlekarice,

so na prodaj.

Natančnejša pojasnila daje **Korel Kozoglav** na Cmiru.

Izdaja, zalaga in oblastem odgovarja, ako je treba, »Slov. plan. društvo«.

Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.